

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 476/2014-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. júla 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť E. R., zastúpenej Advokátskou kanceláriou h&h PARTNERS, advokátska kancelária s. r. o., Mäsiarska 6, Košice, konajúcou prostredníctvom JUDr. Ivana Humeníka, PhD., a JUDr. Tomáša Husovského, vo veci namietaného porušenia jej základných práv garantovaných čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5 Co 117/2013 zo 17. septembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. R. o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. apríla 2014 doručená sťažnosť E. R. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základných práv garantovaných čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 117/2013 zo 17. septembra 2013 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že Okresný súd Poprad (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 10 C 82/2005 zo 17. decembra 2010 zamietol žalobu žalobcov v 1. až 12. rade o určenie vlastníctva k pozemkom. Medzi hlavné dôvody zamietnutia žaloby patrila skutočnosť, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno a nepreukázali, že ich právni predchodcovia počas svojho života nadobudli ako prídelcovia vlastníctvo dotknutých pozemkov, a teda že nepreukázali naliehavý právny záujem. Zároveň však okresný súd konštatoval, že súčasní a predchádzajúci vlastníci dotknutých pozemkov nemohli tieto pozemky nadobudnúť platne, keďže nebol splnený predpoklad platného vydržania, a síce dobromyseľnosť. Proti tomu rozsudku okresného súdu podal žalobca odvolanie. Podľa žalobcom uvedených odvolacích dôvodov okresný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. O podanom odvolaní rozhodoval odvolací – krajský súd, ktorý napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa a nepriznal účastníkom náhradu trov konania.

3. Sťažovateľka svoju sťažnosť odôvodnila takto: *«Sťažovateľ je toho názoru, že rozhodnutím Krajského a Okresného súdu bolo porušené základné právo na súdnu ochranu zaručené Ústavou Slovenskej republiky v čl. 46 ods. 1 a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochranu základných práv a slobôd, a to z dôvodu arbitrárnosti rozhodnutia Krajského súdu, spočívajúceho predovšetkým v jeho samom odôvodnení. Tento nedostatok v konečnom dôsledku spôsobuje neospravedliteľnosť a neudržateľnosť jeho rozhodnutia ako predpoklad porušenia ústavnosti. Podstatou arbitrárnosti (svojevôle) súdu pri výklade a aplikácii zákonnej normy je v zmysle ustálenej judikatúry Ústavného súdu (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06) popretie účelu a významu normy tým, že súd koná odchylným spôsobom resp., že koná v rozpore s princípmi formálnej logiky. Dodržiavaním logických postupov pri aplikácii a interpretácii práva, ktoré nachádzajú svoje vyjadrenie*

predovšetkým v odôvodnení príslušného rozhodnutia, dochádza k naplneniu zásady predvídateľnosti a racionality. Popretie oboch zásad účelovým rozhodovaním spočívajúcim v arbitrárnosti súdu má za následok popretie ústavného princípu právneho štátu v čl. 1 ods. 1 Ústavy a princípu právnej istoty.

Ako sťažovateľ už viackrát poukázal, porušovanie práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy má korene v odôvodnení zamietavého rozhodnutia Krajského súdu. Požiadavkou kladená dôrazu na kvalitu rozhodovania a jeho náležitého odôvodnenia sa Ústavný súd už takisto zaoberal najmä vo svojom rozhodnutí (I. ÚS 114/08). ...

Ďalšou podmienkou kvality rozhodovania súdu, ktorá má zaručiť naplnenie princípu v čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru je presvedčivosť odôvodnenia záverov prijatých v procese voľného hodnotenia dôkazov. Limitácia tohto oprávnenia súdu, ako predpoklad zákonnosti rozhodnutia, spočíva v nemožnosti svojvoľného selektívneho výberu dôkazov resp. dodržiavanie princíпов právnej logiky pri ich vyhodnocovaní. ...

Rozhodnutie Ústavného súdu (I. ÚS 114/08) nie je jediným jeho stanoviskom, ktorý pojednáva o podmienkach odôvodnenia, ale touto otázkou sa Ústavný súd zaoberal už viackrát (I. ÚS 236/06): „Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné“. Aj tento fakt nasvedčuje tomu, že ku koncipovaniu svojich záverov musí súd pristupovať citlivo a opatrne, inak bude jeho rozhodnutie v dôsledku v ňom obsiahnutých väd, postihnuté následkom nezákonnosti resp. protiústavnosti.

Ústavne neprijateľným postupom súdu sa stáva aj také rozhodovanie, pri ktorom všeobecný súd zámerne, selektívne vyberá dôkazy pre svoje stanovisko alebo im prikladá nepomerne vyššiu dôkaznú silu ako v skutočnosti majú. Takto jednostranne činný súd potom podkopáva procesné zásady konania rovnosti účastníkov a zároveň princíp kontradiktórnosti. ... Nedodržaním princípu kontradiktórnosti, ktorého následkom je porušenie princípu nestrannosti rozhodovania sa Ústavný súd venoval v rozhodnutí

(I. ÚS 52/03), v ktorom uviedol (cit.) „Rozhodnutiu súdu vo veci samej musí teda predchádzať činnosť súdu zameraná na spoľahlivé zistenie skutkového stavu - dokazovanie zodpovedajúce garanciam spravodlivého súdneho konania v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru, najmä garanciam obsiahnutým v princípe rovnosti zbraní a práve na kontradiktórne konanie“ Konaním súdu, ktorý jednostranne koná v prospech jedného z účastníkov konania je generálne neakceptovateľným a naruša tak medzi nimi princíp rovnosti...

Všeobecný súd, ktorý nerešpektuje hore uvedené princípy ústavnosti porušuje tak svojim konaním aj základné zásady procesného konania a požiadavku účinnej materiálnej ochrany zákonnosti uvedené v Občianskom súdnom poriadku v § 1... a v § 3 OSP...»

4. Sťažovateľka ďalej uviedla: *«Sťažovateľ je toho názoru, že rozhodnutím Okresného súdu Poprad, rozhodnutím Krajského súdu Prešov, bolo porušené základné právo na súdnu ochranu zaručené Ústavou Slovenskej republiky v čl. 46 ods. 1 a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochranu základných práv a slobôd z dôvodov arbitrárnosti rozhodnutí, ich nepreskúmateľnosti resp. nesplnenia požiadavky riadneho odôvodnenia, absencie atribútu presvedčivosti a teda nezlučiteľnosti účinkov interpretácií a aplikácii s ústavou a medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. ...*

Protiústavná interpretácia a postup oboch súdov, ktorých záver je, že sa právni predchodcovia sťažovateľa nestali svojho času vlastníckmi dotknutých nehnuteľností spôsobuje primárne porušenie práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd a práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy. Sekundárnymi dôsledkami je porušenie práva na vlastníctvo podľa čl. 20 Ústavy a práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Oba súdy sa nesprávne a nedostatočne vyrovnali s právnymi argumentmi predloženými žalobcom v konaní...

Oba súdy pochybili, keď nebrali do úvahy rozhodnutie správneho orgánu a to konkrétne Katastrálneho úradu v P., ktorý vo svojom rozhodnutí číslo Xo 12/2007 zo dňa

26. 6. 2007 uznal tieto listiny za právne perfektné a u parciel č... v zmysle výmeru o prídelenie č. 20802/1947-V/B zo dňa 25. 9. 1947 a výkazu nehnuteľností, ktorý je prílohou tejto listiny zapísal vlastnícke právo v prospech prídelcov...

Súdy nebrali absolútne do úvahy ani prípis miestneho národného výboru v S. zo dňa 8. 1. 1948 číslo 4230/1948, ktoré bolo vydané k číslu konania 20802/1947-V/B zo dňa 25.9.1947 a kde ide o opravu výmeru č. 20802/1947-V/B zo dňa 25. 9. 1947 kde je uvedené, že sa opravuje na výmeru 10 ha.

Summa summarum, zreteľne preukázané vlastnícke právo zo strany právnych predchodcov žalobcu bolo súdom absolútne nesprávne odmietnuté, a ani dostatočne riadne odôvodnené. Na vyššie vedené argumenty, súdy (predovšetkým Krajský súd) nedostatočne reagoval a jeho odpoveď bola strohá, racionálne neuchopiteľná. Ako príklad uvádzame odpovede na argumenty k otázke nadobudnutia pozemkov na základe prídellovej listin[y] a zaplatenia ceny za prídelené pozemky (str. 7, 8, 9 rozhodnutia Krajského súdu). Krajský súd uvádza, že podmienkou nadobudnutia vlastníctva v tom čase bolo zaplatenie ceny, pričom tento dôvod bližšie nešpecifikuje (rovnako ako okresný súd). Proti námietke, že to nebolo nutné odpovedá, neprijateľným argumentom per petitio principii („nebolo preukázané vlastnícke právo prídelcov k prídelenej poľnohospodárskej nehnuteľnosti“). Krajský súd používa neprijateľný argument cirkularity. To, že sa zastavilo platenie na sumu 9184 Kčs neznamena, že nebola splnená podmienka na nadobudnutie vlastníctva. Viacero dokumentov (napr. zápisnica zo dňa 6. 12. 1957, Prídellová listina bod. 3. uvádza, že začlenenie - vnesenie pozemkov do JRD je dôvodom pre neplatenie. Nie dôvodom pre nenadobudnutie vlastníctva ! Právni predchodcovia boli oslobodení od platenia.

Žalobca je toho názoru, že jeho argumenty boli tendenčne odmietané a neboli racionálne vyvrátiteľné. Žalobca nemá dostatočné záruky, či pri kreovaní záverečného úsudku/rozhodnutia, boli použité aj jeho argumenty vo voľnej úvahe súdov. Zároveň hovorí, že ak by zbral do úvahy tieto argumenty, nemohol by dospieť k záveru k akému dospel.

Žalobca je toho názoru a prízvukuje, že opodstatnenosť jeho sťažnosti zvyrazňuje aj samotný fakt, že súčasní vlastníci podľa názoru oboch súdov nenadobudli dotknuté nehnuteľnosti dobromyseľne!»

5. *Sťažovateľka v závere navrhla, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že „Krajský súd Prešov svojim rozhodnutím v konaní vedenom pod sp. zn. 5Co/117/2013 zo dňa 17. 09. 2013, ktorým potvrdil rozhodnutie Okresného súdu Poprad sp. zn.: 10C/82/2005 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, právo na vlastníctvo podľa čl. 20 Ústavy a právo na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“. Ďalej sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a aby ústavný súd rozhodol, že krajský súd je povinný uhradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia vo výške 284,08 €.*

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť

uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Ústavný súd konštatuje, že zo sťažnosti a z priložených príloh zistil, že napadnutý rozsudok krajského súdu bol sťažovateľke doručený 18. novembra 2013.

8. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

9. Ústavný súd sa na tomto mieste musí vysporiadať s relevantnou otázkou, či sťažnosť smerujúca voči napadnutému rozsudku krajského súdu nie je podaná oneskorene.

10. Sťažovateľka odvíja zachovanie zákonnej dvojmesačnej lehoty pre podanie sťažnosti ústavnému súdu v zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde od doručenia upovedomenia o odložení podnetu na podanie mimoriadneho dovolania pre jeho bezdôvodnosť zo strany Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky. Predmetné upovedomenie bolo sťažovateľke doručené 20. februára 2014.

11. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (porov. napr. I. ÚS 67/02, II. ÚS 605/2013, II. ÚS 1/2014) mimoriadne opravné prostriedky, ktoré sťažovateľ nemôže uplatniť osobne, nemožno považovať za účinné právne prostriedky nápravy, ktoré sú mu priamo dostupné. Na rozdiel od dovolania, ktoré má neúspešný účastník konania priamo k dispozícii (môže ho sám podať), na podanie mimoriadneho dovolania je oprávnený iba generálny prokurátor Slovenskej republiky. Samotný podnet na podanie mimoriadneho dovolania nie je teda iným právnym prostriedkom, ktorý je sťažovateľ v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde povinný vyčerpať na ochranu svojich základných práv alebo slobôd pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

12. Na plynutie lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde nemá vplyv doručenie upovedomenia o odložení podnetu na podanie mimoriadneho dovolania, ale rozhodujúci je deň právoplatnosti napadnutého rozsudku krajského súdu, resp. deň, kedy sa sťažovateľka mohla o tomto napadnutom rozsudku krajského súdu dozvedieť. Napadnutý rozsudok krajského súdu bol sťažovateľke doručený 18. novembra 2013. Sťažovateľka bola oprávnená podať proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažnosť ústavnému súdu najneskôr 20. januára 2014 (pondelok). Sťažovateľka podala (osobným podaním) sťažnosť ústavnému súdu 17. apríla 2014, z čoho nepochybne vyplýva, že sťažnosť nepodala v zákonnej dvojmesačnej lehote predpokladanej § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

13. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. júla 2014